Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2013 m. spalio 24 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Socialinė apsauga — Reglamentas (EEB) Nr. 1408/71 — Šeimos išmoka — Išmoka vaikui — Nacionalinės teisės aktas, pagal kurį išmoka skiriama kaip ex officio išmoka vaikui — Šeimos išmokų sutapimo vengimas“

Byloje C-177/12

dėl *Cour de cassation* (Liuksemburgas) 2012 m. kovo 29 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2012 m. balandžio 17 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Caisse nationale des prestations familiales

prieš

Salim Lachheb,

Nadia Lachheb

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas T. von Danwitz, teisėjai A. E.Juhász (pranešėjas), A. Rosas, D. Šváby ir C. Vajda,

generalinis advokatas M. Wathelet,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Caisse nationale des prestations familiales*, atstovaujamos advokato A. Rodesch,

— sutuoktinių Lachheb, atstovaujamų advokato C. Rimondini,

— Europos Komisijos, atstovaujamos V. Kreuschitz ir G. Rozet,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

* Proceso kalba: prancūzų.

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su SESV 18 ir 45 straipsnių, 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, iš dalies pakeisto ir atnaujinto 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97 (OL L 28, 1997, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 3 t., p. 3) ir iš dalies pakeisto 2005 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 647/2005 (OL L 117, p. 1, toliau – Reglamentas Nr. 1408/71), 1 straipsnio u punkto i papunkčio, 3 straipsnio ir 4 straipsnio 1 dalies h punkto, taip pat 1968 m. spalio 15 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1612/68 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Bendrijoje (OL L 257, p. 2; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k. 5 sk., 1 t., p. 15) 7 straipsnio aiškinimu.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Caisse nationale des prestations familiales* (Nacionalinė išmokų šeimai kasa, toliau - CNPF) ir Prancūzijoje gyvenančių Salim ir Nadia Lachheb, dirbančių atitinkamai Liuksemburge ir Prancūzijoje, ginčą dėl CNPF sprendimo įtraukti išmoką, vadinamą „išmoka vaikui“ (*boni pour enfant*), į apskaičiavimo bazę, skirtą išmokų šeimai, kurias Liuksemburgo valstybė turi mokėti sutuoktiniams Lachheb, dydžiui nustatyti.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Reglamento Nr. 1408/71 1, 5, 8 ir 10 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„kadangi nuostatos dėl nacionalinės socialinės apsaugos teisės aktų koordinavimo priklauso laisvo asmenų judėjimo sričiai ir turėtų padėti kelti jų gyvenimo lygį ir gerinti įdarbinimo sąlygas;

<...>

kadangi atliekant šį koordinavimą reikia Bendrijoje garantuoti vienodą požiūrį į valstybių narių darbuotojus, jų įpėdinius ir likusius gyvus sutuoktinius esant skirtingiems nacionalinės teisės aktams;

<...>

kadangi pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims ir savarankiškai dirbantiems asmenims, judantiems Bendrijoje, turėtų būti taikoma tik vienos valstybės narės socialinės apsaugos sistema, kad taikant nacionalinės teisės aktus būtų išvengta sutapimo ir dėl to susiklostančių sudėtingų situacijų;

<...>

kadangi, siekiant garantuoti vienodą požiūrį į visus valstybės narės teritorijoje dirbančius darbuotojus, reikia nustatyti, kad pagal bendrą taisyklę jiems taikomi teisės aktai tos valstybės narės, kurios teritorijoje atitinkamas pagal darbo sutartį dirbantis asmuo ar savarankiškai dirbantis asmuo dirba.“ [Neoficialus vertimas]

4 Šio reglamento 1 straipsnyje suformuluotos jame vartojamų sąvokų apibrėžtys.

5 Minėto reglamento 1 straipsnio u punkte įtvirtinta:

„i) *išmokos šeimai* reiškia visas išmokas natūra arba pinigais, skirtas padengti šeimos išlaidoms pagal 4 straipsnio 1 dalies h punkte numatytus teisės aktus, neįskaitant II priede nurodytų specialių vaiko gimimo ar įvaikinimo išmokų;

ii) *pašalpos šeimai* reiškia periodiškas išmokas pinigais, kurių skyrimas priklauso tik nuo šeimos narių skaičiaus ir prireikus nuo jų amžiaus.“ [Neoficialus vertimas]

6 To paties reglamento 3 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Laikantis šio reglamento specialių nuostatų, asmenims, kuriems taikomas šis reglamentas, pagal bet kurios valstybės narės teisės aktus priklauso tos pačios prievolės ir jie naudojasi tomis pačiomis teisėmis į išmokas kaip ir tos valstybės piliečiai.“ [Neoficialus vertimas]

7 Pagal Reglamento Nr. 1408/71 4 straipsnio 1 dalies h punktą jis taikomas visiems teisės aktams, kurie apima su šeimos išmokomis susijusias socialinės apsaugos sritis.

8 Remiantis šio reglamento 4 straipsnio 2 dalimi jis taikomas visoms bendrosioms ir specialioms socialinės apsaugos sistemoms, susijusioms su įmokinių ir neįmokinių išmokų mokėjimu, ir sistemoms, susijusioms su darbdavio ar laivo savininko pareiga mokėti 1 dalyje nurodytas išmokas.

9 Šio reglamento 5 straipsnis suformuluotas taip:

„Valstybės narės apie 4 straipsnio 1 ir 2 dalyje nurodytus teisės aktus ir sistemas, 4 straipsnio 2a dalyje nurodytas specialias neįmokines išmokas, 50 straipsnyje nurodytas minimalias išmokas ir 77 ir 78 straipsniuose nurodytas išmokas turi pranešti ir paskelbti pagal 97 straipsnio nuostatas.“ [Neoficialus vertimas]

10 To paties reglamento 13 straipsnyje „Bendrosios nuostatos“ nurodyta:

„1. Laikantis 14c ir 14f straipsnių, asmenims, kuriems taikomas šis reglamentas, taikomi tik vienos valstybės narės teisės aktai. Tokie teisės aktai nustatomi remiantis šios antraštinės dalies nuostatomis.

2. Laikantis 14-17 straipsnių:

a) vienos valstybės narės teritorijoje pagal darbo sutartį dirbančiam asmeniui taikomi tos valstybės teisės aktai net jeigu jis gyvena kitos valstybės narės teritorijoje arba įmonės, kurioje jis dirba, registruota buveinė, ar asmens, pas kurį jis dirba, veiklos vieta yra kitos valstybės narės teritorijoje; [Neoficialus vertimas]

<...>“

11 Reglamento Nr. 1408/71 73 straipsnyje numatyta:

„Pagal darbo sutartį dirbantis asmuo arba savarankiškai dirbantis asmuo, kuriam taikomi valstybės narės teisės aktai, už savo šeimos narius, gyvenančius kitos valstybės narės teritorijoje, turi teisę gauti išmokas šeimai, numatytas pagal pirmosios valstybės teisės aktus, tartum jie gyventų toje valstybėje, laikantis VI priedo nuostatų.“ [Neoficialus vertimas]

12 Šio reglamento 76 straipsnis suformuluotas taip:

„1. Jeigu tą patį laikotarpį už tą patį šeimos narį dėl darbinės veiklos vykdymo yra mokamos išmokos šeimai pagal tos valstybės narės, kurios teritorijoje šeimos nariai gyvena, teisės aktus, teisė gauti išmokas šeimai, mokamas pagal kitos valstybės narės teisės aktus, prireikus taikant Reglamento Nr. 1408/71 73 ar 74 straipsnius, sumažinama tokiu išmokos dydžiu, kuris mokamas pagal pirmosios valstybės narės teisės aktus.

2. Jeigu valstybėje narėje, kurios teritorijoje šeimos nariai gyvena, išmokų skirti neprašoma, kitos valstybės narės kompetentinga įstaiga gali taikyti 1 dalies nuostatas taip, tartum išmokas būtų paskyrusi pirmoji valstybė narė.“ [Neoficialus vertimas]

13 Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Darbuotojui, jei jis yra valstybės narės pilietis, turi būti sudarytos tos pačios įdarbinimo ir darbo sąlygos, kaip ir piliečiui tos valstybės narės, kurioje jis dirba, nepaisant jo pilietybės, ypač nustatant atlyginimą ir atleidžiant iš darbo, o bedarbystės atveju – grąžinant [iš naujo integruojant į darbo rinką] arba vėl priimant į darbą.

2. Jis naudojasi tomis pačiomis socialinėmis ir mokestinėmis lengvatomis kaip ir vietiniai darbuotojai.“

14 1972 m. kovo 21 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 574/72, nustatančio Reglamento Nr. 1408/71 įgyvendinimo tvarką (OL L 74, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 1 t., p. 83), iš dalies pakeisto ir atnaujinto 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97 (toliau – Reglamentas Nr. 574/72), 10 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„a) Teisė gauti išmokas ar pašalpas šeimai, priklausančias pagal vienos valstybės narės teisės aktus, pagal kuriuos teisės į tas išmokas ar pašalpas įgijimas nepriklauso nuo draudimo, darbo pagal darbo sutartį arba savarankiško darbo sąlygų, sustabdoma [sumažinama], kai tuo pačiu laikotarpiu ir tam pačiam šeimos nariui išmokos yra mokėtinos tik pagal kitos valstybės narės nacionalinės teisės aktus arba laikantis reglamento [Nr. 1408/71] 73, 74, 77 ar 78 straipsnių nuostatų, bendra šių išmokų dydžių suma [tokiu išmokų dydžiu].

b) Tačiau, jeigu profesinė ar darbinė veikla vykdoma pirmosios valstybės narės teritorijoje:

i) teisė gauti išmokas, priklausančias tik pagal kitos valstybės narės nacionalinės teisės aktus arba pagal reglamento 73 ar 74 straipsnį asmeniui, turinčiam teisę gauti išmokas šeimai dydžių suma [asmeniui, turinčiam teisę gauti išmokas šeimai] arba asmeniui, kuriam jos turi būti mokamos tik pagal kitos valstybės narės nacionalinės teisės aktus arba pagal šiuos straipsnius mokamas išmokas šeimai, apribojama bendra išmokų šeimai dydžių suma, numatyta [sumažinama išmokų šeimai dydžiu, numatytu] valstybės narės, kurios teritorijoje šeimos narys gyvena, teisės aktų. Valstybės narės, kurios teritorijoje šeimos narys gyvena, mokamų išmokų išlaidas padengia ta valstybė narė;

<...>“

15 Reikia nurodyti, kad Reglamentas Nr. 1408/71 pakeistas 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 72) ir kad Reglamentas Nr. 574/72 pakeistas 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 987/2009, nustatančiu Reglamento (EB) Nr. 883/2004 įgyvendinimo tvarką (OL L 284, p. 1). Šie nauji reglamentai pradėti taikyti 2010 m. gegužės 1 d., kaip numatyta Reglamento Nr. 883/2004 91 straipsnyje ir Reglamento Nr. 987/2009 97 straipsnyje. Vis dėlto pagrindinės bylos faktinėms aplinkybėms taikomi Reglamentai Nr. 1408/71 ir Nr. 547/72.

Liuksemburgo teisė

16 2007 m. gruodžio 21 d. Įstatymu, kuriuo priimamas Įstatymas dėl išmokos vaikui (*Mémorial* A 2007, p. 3949), nuo 2008 m. keičiama Liuksemburgo teisės aktais įtvirtinta mokesčių sumažinimo dėl vaiko sistema. Šio įstatymo II antraštinės dalies 5 straipsnyje nustatyta:

„Priimamas 2007 m. gruodžio 21 d. Įstatymas dėl išmokos vaikui.

Šio įstatymo straipsniai suformuluoti taip:

„1 str. Už kiekvieną kartu su motina ir tėvu gyvenantį vaiką arba kiekvieną vaiką, gyvenantį tik su motina ar tik tėvu, kurių vienas rūpinasi jo ugdymu ir priežiūra, dėl kurio pagal iš dalies pakeistą 1985 m. birželio 19 d. Įstatymą dėl šeimos pašalpų ir Nacionalinės išmokų šeimai kasos steigimo [(*Mémorial* A 1985, p. 680)] įgyjama teisė į išmokas šeimai, skiriama išmoka vaikui kaip *ex officio* lengvata sumažinant 1967 m. gruodžio 4 d. Įstatymo dėl pajamų mokesčio 122 straipsnyje numatytą mokestį.

2 str. Išmoka vaikui lygi 922,50 [EUR] per metus. Ji skiriama tais mokestiniais metais, už kuriuos mokėtina, laikantis tvarkos, kuri turi būti nustatyta 6 straipsnyje nurodytu Didžiosios Hercogystės nutarimu.

Įvykdydama prievolę išmoką moka [CNPF] iš dalies pakeisto 1985 m. birželio 19 d. Įstatymo dėl šeimos pašalpų ir Nacionalinės išmokų šeimai kasos steigimo 5 straipsnio 1 ir 4 dalyse nurodytam pašalpų šeimai gavėjui arba 5 straipsnio 2 dalies pirmame sakinyje nurodytam pašalpų šeimai gavėjui, jeigu vaiko ugdymu ir priežiūra rūpinasi tik vienas iš tėvų, kartu su pašalpomis šeimai.

<...>

4 str. Įgyvendinant šį įstatymą, išskyrus reikalingus terminijos pakeitimus, be kita ko, taikomi iš dalies pakeisto 1985 m. birželio 19 d. Įstatymo dėl pašalpų šeimai ir Nacionalinės išmokų šeimai kasos steigimo 23 straipsnio 1 ir 3 dalys, 24, 26–31 straipsniai ir Socialinio draudimo kodekso 208 straipsnio 4 dalis, 273 straipsnio 5 dalis, 276 straipsnis, 278 straipsnio 1 ir 2 dalys, 291 straipsnis, 292bis straipsnis, 302 straipsnio 4 dalis, 311 straipsnis, 333 straipsnis ir 334 straipsnio 1 dalis.

5 str. Iš dalies pakeisto 1985 m. birželio 19 d Įstatymo dėl pašalpų šeimai ir Nacionalinės išmokų šeimai kasos steigimo 6 straipsnio 1 dalies pirmame sakinyje po žodžių junginio „mokslo metų pradžia“ įterpiami žodžiai „išmoka vaikui“.

6 str. Šio įstatymo taikymo tvarka įtvirtinama Didžiosios Hercogystės nutarimu.“

<...>“

17 1985 m. birželio 19 d Įstatymo dėl pašalpų šeimai ir Nacionalinės išmokų šeimai kasos steigimo 29 straipsnis, į kurį, siekiant įgyvendinti 2007 m. gruodžio 21 d. Įstatymo dėl išmokų vaikui 4 straipsnį, pastarajame straipsnyje daroma nuoroda, įsigaliojus 2008 m. gegužės 13 d. Įstatymui dėl vieno statuto taikymo (*Mémorial* A 2008, p. 790) tapo Socialinio draudimo kodekso (*Code de la sécurité sociale*) 317 straipsniu. Pagal minėtą 29 straipsnį:

„Visais atvejais mokėtina tik viena tos pačios rūšies pašalpa vaikui.

Didžiosios Hercogystės nutarime turi būti numatytos nuostatos, kuriomis bus siekiama išvengti šiame įstatyme ir pagal kitą nei Liuksemburgo teisės sistemą tuo pačiu pagrindu mokėtinų išmokų sutapimo ar apriboti šiuos atvejus didžiausios pašalpos mokėjimu.“

18 2008 m. gruodžio 19 d. Didžiosios Hercogystės nutarimo dėl išmokos vaikui mokėjimo nuo 2009 m. tvarkos (*Mémorial* A 2008, p. 3305, toliau - 2008 m. gruodžio 19 d. Didžiosios Hercogystės nutarimas), priimto įgyvendinant 2007 m. gruodžio 21 d. Įstatymo dėl išmokų vaikui 6 straipsnį, 1 straipsnyje numatyta:

„Nuo 2009 m. sausio 1 d. išmoka vaikui mokama dalimis po 76,88 [EUR] kiekvieną mėnesį, už kurį dėl 2007 m. gruodžio 21 d. Įstatymo dėl išmokos vaikui 1 straipsnyje numatyto vaiko, kuriam ši išmoka skirta, suteikiama teisė į viso dydžio pašalpas šeimai. <...>

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos išmoka įtraukiama į diferencinį priedą ir lygi 76,88 [EUR] vienam vaikui; ji mokama kiekvieną mėnesį, už kurį dėl vaiko, kuriam ši išmoka skirta, suteikiama teisė į diferencijuotas išmokas šeimai, skiriamas asmenims, apdraustiems Liuksemburgo privalomuoju socialiniu draudimu. Diferencinis priedas mokamas kasmet ar kas pusmetį pateikus per referencinį laikotarpį ne Liuksemburge gautų išmokų mokėjimo pažymą.

Išmoka vaikui mokama laikantis tos pačios tvarkos, kuri taikoma mokant pašalpas šeimai“.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

19 Sutuoktiniai LachhEB kartu su vaikais gyvena Mondelange (Prancūzija). Iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos matyti, kad Salim LachhEB dirba pagal darbo sutartį Liuksemburge, o jo sutuoktinė dirba Prancūzijoje ir kad pagal Liuksemburgo teisės aktus jie turi teisę į CNPF mokėtiną „deferencinį priedą“, kurio dydis lygus išmokų šeimai, mokėtinų Salim LachhEB darbo vietos valstybės, t. y. Liuksemburgo, dydžio ir išmokų šeimai, kurias jie gali prašyti skirti gyvenamosios vietos valstybėje, t. y. Prancūzijos Respublikoje, dydžio skirtumui.

20 Gavęs sutuoktinių LachhEB skundą CNPF valdymo komitetas patvirtinto šios įstaigos pirmininko sprendimą nuo 2009 m. balandžio mėn. įtraukti sutuoktiniams LachhEB pagal Liuksemburgo teisės aktus mokėtiną išmoką vaikui apskaičiuojant 2008 m. gruodžio 19 d. Didžiosios Hercogystės nutarimo 1 straipsnio antroje pastraipoje numatytą diferencinį priedą.

21 Sutuoktiniams LachhEB apskundus šį sprendimą 2011 m. vasario 7 d. *Conseil arbitral de la sécurité sociale* (Socialinės apsaugos arbitražo taryba) jį panaikino ir remdamasi Konstitucijos 95 straipsniu uždraudė taikyti 2008 m. gruodžio 19 d. Didžiosios Hercogystės nutarimą, nes jis neatitiko 2007 m. gruodžio 21 d. Įstatymo dėl išmokos vaikui; šiuo įstatymu garantuojama, kad už vaikus, už kuriuos įgyjama teisė į pašalpas šeimai, mokesčio sumažinimai taikomi išmokų vaikui forma kaip *ex officio* lengvata. Ši arbitražo taryba nusprendė, kad nuo 2009 m. balandžio mėn. sutuoktiniai LachhEB turėjo teisę ir toliau gauti išmoką vaikams, numatytą kaip *ex officio* lengvata sumažinant mokestį.

22 CNPF dėl šio sprendimo pateikė kasacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme nurodydama penkis pagrindus, kurių pirmi trys grindžiami Reglamento Nr. 1408/71 1 straipsnio u punkto i papunkčio, 3 straipsnio 1 dalies, 4 straipsnio 1 dalies h punkto ir 76 straipsnio 1 dalies, taip pat Reglamento Nr. 574/72 10 straipsnio pažeidimu, netaikymu, netinkamu taikymu arba netinkamu aiškinimu.

23 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas atkreipia dėmesį į tai, kad Liuksemburgo teisės aktu numatyta išmoka vaikui jame įvardijama kaip išmoka šeimai, kuriai taikomos šioje srityje numatytos sutapimo vengimo taisyklės.

24 Šio teismo nuomone, iš Europos Sąjungos teisės perimta diferencinio priedo sistema, nurodyta 2008 m. gruodžio 19 d. Didžiosios Hercogystės nutarime, turi reikšmės, kai ji taikoma išmokai, kuri pagal Reglamento Nr. 1408/71 1 straipsnio u punkto i papunktį ir 4 straipsnio 1 dalies h punktą pripažįstama išmoka šeimai. Tačiau, jeigu diferencinio priedo sistema taikoma išmokoms, kurios nėra

socialinio draudimo išmokos, kaip jos suprantamos pagal šį reglamentą, šis taikymas, dėl kurio daliai pasienio darbuotojų, vykstančių iš kitų valstybių narių į Liuksemburgą vykdyti profesinės veiklos, mokama tik išmokos vaikui dalis, nors Liuksemburge gyvenantys darbuotojai gauna viso dydžio išmoką, gali būti diskriminacinė priemonė, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnį, SESV 18 ir 45 straipsnius ir Reglamento Nr. 1408/71 3 straipsnį.

25 Abejodamas dėl tokios išmokos, kaip antai Liuksemburgo įstatyme numatyta išmoka vaikui, pripažinimo išmoka šeimai pagal Reglamento Nr. 1408/71 1 straipsnio u punkto i papunktį ir 4 straipsnio 1 dalies h punktą, *Cour de cassation* (Kasacinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar 2007 m. gruodžio 21 d. Įstatyme dėl išmokos vaikui numatyta išmoka yra išmoka šeimai, kaip ji suprantama pagal Reglamento [Nr. 1408/71] 1 straipsnio u punkto i papunktį ir 4 straipsnio 1 dalies h punktą?

2. Neigiamai atsakius į pirmąjį klausimą, ar [SESV] 18 ir 45 straipsniais, Reglamento [Nr. 1612/68] 7 straipsniu ar Reglamento [Nr. 1408/71] 3 straipsniu draudžiamas nacionalinės teisės aktas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, pagal kurį atitinkamos valstybės narės teritorijoje profesinę veiklą vykdantiems, bet kitos valstybės narės teritorijoje su šeimos nariais gyvenantiems darbuotojams neskiriama 2007 m. gruodžio 21 d. Įstatymu dėl išmokos vaikui numatytos išmokos dalis, lygi gyvenamosios valstybės narės teisės aktuose minėto darbuotojo šeimos nariams numatytų išmokų šeimai dydžiui, nes pagal nacionalinės teisės aktą atitinkamai išmokai taikomos Reglamento [Nr. 1408/71] 76 straipsnyje ir Reglamento [Nr. 574/72] 10 straipsnyje numatytų išmokų šeimai sutapimo vengimo taisyklės?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

26 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Reglamento Nr. 1408/71 1 straipsnio u punkto i papunktį ir 4 straipsnio 1 dalies h punktą reikia aiškinti taip, kad 2007 m. gruodžio 21 d. Įstatymu dėl išmokos vaikui įtvirtinta išmoka vaikui yra išmoka šeimai, kaip ji suprantama pagal šį reglamentą.

27 Pirmiausia reikia priminti, kad pagal Reglamento Nr. 1408/71 4 straipsnio 1 dalį, kurioje aiškiai kalbama apie „visus teisės aktus, kurie apima socialinės apsaugos sritis“, šio reglamento materialinė taikymo sritis apima visų valstybių narių teisės aktus, susijusius su šio straipsnio a-h punktuose išvardytomis socialinės apsaugos sritimis.

28 Teisingumo Teismas kelis kartus buvo nusprendęs, kad išmokų, kurioms netaikomas Reglamentas Nr. 1408/71, ir išmokų, kurioms jis taikomas, skirtumas iš esmės pagrįstas kiekvienos išmokos požymiais, pirmiausia jos tikslais ir skyrimo sąlygomis, o ne aplinkybe, ar pagal nacionalinės teisės aktą ši išmoka pripažįstama, ar nepripažįstama socialinio draudimo išmoka (žr. 1992 m. liepos 16 d. Sprendimo *Hughes*, C-78/91, Rink. p. I-4839, 14 punktą). Be to, Teisingumo Teismas taip pat nurodė, kad požymiais, kurie lemia išmokų kvalifikavimą, negalima laikyti tik formalių kriterijų (žr. 2008 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Petersen*, C-228/07, Rink. p. I-6989, 21 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką). Darytina išvada, kad tai, jog išmoka numatyta nacionalinėje mokesčių teisėje, nėra lemiamas veiksnys vertinant jos požymius.

29 Norint atlikti šį vertinimą pirmiausia reikia nustatyti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjama išmoka vaikui turi būti pripažinta „socialinio draudimo išmoka“, kaip ši suprantama pagal Reglamentą Nr. 1408/71.

30 Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką išmoka gali būti laikoma socialinio draudimo išmoka tada, kai ji suteikiama asmenims neatsižvelgiant į individualų ir diskrecinį asmeninių poreikių vertinimą remiantis teisės aktais apibrėžta situacija ir kai ji susijusi su viena iš Reglamento Nr. 1408/71 4 straipsnio 1 dalyje aiškiai išvardytų sričių (žr., be kita ko, 2011 m. liepos 21 d. Sprendimo *Stewart*, C-503/09, Rink. p. I-6497, 32 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

31 Kaip teigia CNPF ir Komisija, pagrindinėje byloje nagrinėjama išmoka skiriama automatiškai tuo atveju, kai vaikas yra išlaikomas, kad būtų kompensuotos su jo priežiūra susijusios išlaidos, ir jos dydis nustatomas automatiškai, neatsižvelgiant į ją prašančio skirti asmens pajamas ar mokėtinus mokesčius. Todėl pagrindinėje byloje nagrinėjama išmoka yra socialinio draudimo išmoka.

32 Be to, Teisingumo Teismas jau buvo nusprendęs, kad išmokos finansavimo būdas neturi reikšmės jos pripažinimui socialinio draudimo išmoka, ir tai įrodo aplinkybė, kad pagal Reglamento Nr. 1408/71 4 straipsnio 2 dalį neįmokinės išmokos nėra pašalinamos iš šio reglamento taikymo srities (žr. minėto Sprendimo *Hughes* 21 punktą). Taip pat Teisingumo Teismas nurodė, kad valstybės narės naudojamas teisinis išmokos įtvirtinimo mechanizmas neturi reikšmės jos pripažinimui socialinio draudimo išmoka (šiuo klausimu žr. 2001 m. kovo 15 d. Sprendimo *Offermanns*, Rink. p. I-2261, 46 punktą).

33 Antra, reikia tiksliai nustatyti pagrindinėje byloje nagrinėjamos išmokos pobūdį. Kad būtų galima atskirti įvairias socialinio draudimo išmokas, reikia atsižvelgti į kiekvienos išmokos apimamas rizikos sritis (2006 m. liepos 18 d. Sprendimo *De Cuyper*, C-406/04, Rink. p. I-6947, 27 punktas).

34 Pagal Reglamento Nr. 1408/71 1 straipsnio u punkto i papunktį sąvoka „„išmokos šeimai“ reiškia visas išmokas natūra arba pinigais, skirtas šeimos išlaidoms padengti“. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas nusprendė, kad išmokos šeimai yra skirtos šeimą išlaikantiems darbuotojams socialiai paremti, leidžiant visuomenei padengti dalį tokių išlaidų (žr. 1985 m. liepos 4 d. Sprendimo *Kromhout*, 104/84, Rink. p. 2205, 14 punktą ir 2013 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Hliddal ir Bornand*, C-216/12 ir C-217/12, 54 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

35 Reglamento Nr. 1408/71 1 straipsnio u punkto i papunktyje esantis žodžių junginys „šeimos išlaidoms padengti“ turi būti aiškinamas taip, kad ji pirmiausia reiškia valstybės paramą šeimos biudžetui, siekiant sumažinti vaikų priežiūros išlaidas (minėto Sprendimo *Offermanns* 41 punktas ir 2002 m. lapkričio 7 d. Sprendimo *Maaheimo*, C-333/00, Rink. p. I-10087, 25 punktas).

36 Kaip pabrėžia CNPF ir Komisija ir kaip matyti iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos, pagrindinėje byloje nagrinėjama išmoka vaikui, mokėtina už kiekvieną išlaikomą vaiką, yra valstybės parama šeimos biudžetui, skirta vaikų priežiūros išlaidoms sumažinti, todėl ji yra išmoka šeimai, kaip ši suprantama pagal Reglamento Nr. 1408/71 1 straipsnio u punkto i papunktį.

37 Šiuo aspektu tai, kad valstybės parama šeimos biudžetui pasireiškia kaip išmoka pinigais, mokama pagal nacionalinę mokesčių teisę, ir tai, kad išmoka vaikui pirmiausia buvo skiriama kaip mokesčio sumažinimas dėl vaiko, nepaneigia jos pripažinimo „išmoka šeimai“, taikant šio sprendimo 32 punkte primintas pagrindines nuostatas.

38 Remiantis visais išdėstytais argumentais, darytina išvada, kad tokia išmoka, kaip antai pagrindinėje byloje nagrinėjama išmoka vaikui, yra išmoka šeimai, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 1408/71 1 straipsnio u punkto i papunktį.

39 Taigi į pirmąjį klausimą reikia atsakyti taip: Reglamento Nr. 1408/71 1 straipsnio u punkto i papunktį ir 4 straipsnio 1 dalies h punktą reikia aiškinti taip, kad tokia išmoka, kaip 2007 m. gruodžio 21 d. Įstatymu dėl išmokos vaikui nustatyta išmoka vaikui, yra išmoka šeimai, kaip ji suprantama pagal šį reglamentą.

Dėl antrojo klausimo

40 Atsižvelgiant į pirmąjį klausimą pateiktą atsakymą, nėra poreikio atsakyti į antrąjį klausimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

41 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, iš dalies pakeisto ir atnaujinto 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97 ir iš dalies pakeisto 2005 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 647/2005, 1 straipsnio u punkto i papunktį ir 4 straipsnio 1 dalies h punktą reikia aiškinti taip, kad tokia išmoka, kaip 2007 m. gruodžio 21 d. Įstatymu dėl išmokos vaikui nustatyta išmoka vaikui, yra išmoka šeimai, kaip ji suprantama pagal šį reglamentą.

Parašai.